

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๔๓/๒๕๕๑

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ระหว่าง

{ อัยการสูงสุด
พรรคชาติไทย

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง อัยการสูงสุดขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติไทย

อัยการสูงสุด ผู้ร้อง ขึ้นคำร้องลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติไทย ผู้ถูกร้อง เนื่องจากปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ผู้ถูกร้องกระทำการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓

๑. คำร้องของผู้ร้อง สรุปความได้ว่า

๑.๑ เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ ต่อมาวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐

LIRT

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ประกาศกำหนดให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้าทั่วประเทศ ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๐ ระหว่างเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีผลใช้บังคับในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ผู้ถูกร้อง มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖ โดยได้รับการจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองจากนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้ในทะเบียนพรรคการเมืองเลขที่ ๕/๒๕๒๕ ตั้งแต่วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๕ ต่อมาผู้ถูกร้องได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าในคราวประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องได้เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๕๕ คน โดยมีนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นหัวหน้าพรรค และนายมณฑิเตอร์ สงฆ์ประชา เป็นรองเลขาธิการพรรค และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘

๑.๒ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๑ ส่งพยานหลักฐานให้ผู้ร้องยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง สรุปความได้ว่า

๑.๒.๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยนาทว่า ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท เขตเลือกตั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เนื่องจากนายมณฑิเตอร์ สงฆ์ประชา ผู้สมัครหมายเลข ๑๑ และนางนันทนา สงฆ์ประชา ผู้สมัครหมายเลข ๑๒ ของพรรคผู้ถูกร้องได้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ ซึ่งมีข้อความว่าอันเป็นสาระสำคัญ กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ระหว่างเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา อันเป็นวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้าก่อนการเลือกตั้งทั่วไป ในวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ นายมณฑิเตอร์ สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา ได้บังอาจก่อให้เกิดอันกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้ตัวแทน (หัวคะแนน) ของนายมณฑิเตอร์ สงฆ์ประชา และ

นางนันทนา สงฆ์ประชา จัดเตรียมเพื่อจะให้เงินแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่หอประชุมโรงเรียนชัชวาทวิทยาลัย ๑ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองชัชวาท จังหวัดชัชวาท เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่นายมณเฑียร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา

๑.๒.๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนและพิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ แล้วมีคำวินิจฉัยว่า เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ เวลาประมาณ ๐๘.๐๐ นาฬิกา นางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพชร ได้ไปนั่งที่โต๊ะหินริมสนามกีฬาใกล้หน่วยเลือกตั้งกลางอันเป็นที่เลือกตั้งล่วงหน้า ณ หอประชุมโรงเรียนชัชวาทวิทยาลัย ๑ เมื่อมีผู้ไปแสดงตนใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้เรียกผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าไปพบแล้วขอคูบัตรประจำตัวประชาชนพร้อมจดรายชื่อบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวไว้ และภายหลังที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวได้ใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้วกลับมายังโต๊ะหินที่นางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพชร นั่งอยู่ มีการจดชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงในกระดาษขนาด เอ ๔ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นจะเดินทางกลับไป ต่อมาเวลาประมาณ ๑๖.๐๐ นาฬิกา ได้มีนางศรีประไพ หรืออ้อย โดเพ็ง และนางชิตารัตน์ หรือไอ๊ด เหล็กทะเล เข้ามาสมทบกับนางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพชร ที่โต๊ะหินดังกล่าวร่วมดำเนินการเรียกผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าไปพบแล้วขอคูบัตรประจำตัวประชาชนพร้อมจดรายชื่อบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวไว้ และภายหลังที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้วได้กลับมายังโต๊ะหินที่นางศรีประไพ หรืออ้อย โดเพ็ง นั่งอยู่ โดยนางศรีประไพ หรืออ้อย โดเพ็ง ได้นำกระดาษขนาด เอ ๔ มาจดชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง ก่อนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นจะเดินทางกลับไป ซึ่งมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งกระทำการในลักษณะดังกล่าวประมาณ ๑๐ คน เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรสรรคบุรี อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัชวาท ช่วยราชการกลุ่มงานสืบสวนสอบสวนตำรวจภูธร จังหวัดชัชวาท และเป็นชุดประจำศูนย์เลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัชวาท กับพวกจึงได้ขอตรวจดูกระเป่าถือของนางศรีประไพ หรืออ้อย โดเพ็ง พบหลักฐานประกอบด้วย แบบคำร้องขอใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้า จำนวน ๕ แผ่น กระดาษเปล่าขนาด เอ ๔ จำนวน ๕ แผ่น ปากกา จำนวน ๒ ด้าม ดินสอ จำนวน ๑ แท่ง กระดาษขนาด เอ ๔ ที่มีรายชื่อบุคคล จำนวน ๑ แผ่น และเงินสด จำนวน ๑๑,๕๐๐ บาท เป็นธนบัตรฉบับละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๑๑๕ ฉบับ อยู่ในสภาพเป็นปึกมัดด้วยสายคาดของธนาคารทหารไทย จำนวน ๑ มัด เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท และไม่อยู่ในมัดอีกจำนวน ๑๕ ฉบับ จึงได้ตรวจยึดไว้เป็นหลักฐาน และปรากฏข้อเท็จจริงว่า นางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพชร

นางศรีประไพ หรืออุ้ย โดเพ็ง และนางธิดารัตน์ หรือไอ้ด เหล็กทะเล เป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับ นายมณเฑียร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา และสนับสนุนในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้ง ให้แก่บุคคลทั้งสองดังกล่าว โดยในวันสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาทของ นายมณเฑียร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา นั้น นางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพชร ได้ไปร่วม ให้กำลังใจแก่บุคคลทั้งสอง และนางศรีประไพ หรืออุ้ย โดเพ็ง เป็นผู้ขับจีวรจรัญยานยนต์แจกเอกสาร เกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งของนายมณเฑียร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ส่วนนางธิดารัตน์ หรือไอ้ด เหล็กทะเล ได้ร่วมโฆษณาหาเสียงให้แก่ นายมณเฑียร สงฆ์ประชา และ นางนันทนา สงฆ์ประชา โดยวิธีไปพบและแจกเอกสารเกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งของบุคคลทั้งสองดังกล่าว

คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า นางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพชร นางศรีประไพ หรืออุ้ย โดเพ็ง และนางธิดารัตน์ หรือไอ้ด เหล็กทะเล จัดเตรียมเพื่อจะให้เงินแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่หอประชุมโรงเรียนชัยนาทพิทยาคม ๑ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ นายมณเฑียร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา โดยมีพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่า นายมณเฑียร สงฆ์ประชา และ นางนันทนา สงฆ์ประชา ก่อให้ผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ จึงมีความเห็นว่า การจัดเตรียมเพื่อจะให้ เงินดังกล่าวน่าจะมีผลให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท เขตเลือกตั้งที่ ๑ ในส่วนที่ เกี่ยวกับนายมณเฑียร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของนายมณเฑียร สงฆ์ประชา ผู้สมัครหมายเลข ๑๑ และนางนันทนา สงฆ์ประชา ผู้สมัครหมายเลข ๑๒ พรรคผู้ถูกร้อง เป็นเวลาหนึ่งปี โดยให้มีผลนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีคำสั่งและจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท เขตเลือกตั้งที่ ๑ จำนวน ๒ คน ใหม่ โดยให้นายมณเฑียร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา ชดใช้ค่าเสียหายตามจำนวน ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยนาทรายงานค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท เขตเลือกตั้งที่ ๑ ใหม่ รวมทั้งให้ดำเนินคดีอาญาแก่ นายมณเฑียร สงฆ์ประชา นางนันทนา สงฆ์ประชา นางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพชร นางศรีประไพ หรืออุ้ย โดเพ็ง และนางธิดารัตน์ หรือไอ้ด เหล็กทะเล และแจ้งความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พร้อมสำนวนการสืบสวนสอบสวนไปยังคณะกรรมการตรวจสอบการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งพิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๕

๑.๒.๓ คณะกรรมการตรวจสอบการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ตามความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้พิจารณาข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากคำให้การของพยานบุคคลและพยานวัตถุประกอบกันและรับฟังได้ว่า ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อันเป็นวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้า เวลาประมาณ ๑๖.๐๐ นาฬิกา มีกลุ่มบุคคลประกอบด้วย นางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพชร นางศรีประไพ หรืออ้อย โตเพ็ง และนางธิดารัตน์ หรือไอ้ด เหล็กทะเล กระทำการจัดเตรียมเงินให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยมีกระดาศขนาด เอ ๔ จดรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งตรวจพบได้จากกระเป๋าถือของนางศรีประไพ หรืออ้อย โตเพ็ง และตรวจพบธนบัตรฉบับละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๑๑๘ ฉบับ เป็นเงิน ๑๑,๘๐๐ บาท ซึ่งพิจารณาเชื่อได้ว่า เป็นเงินที่จัดเตรียมไว้เพื่อให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรายชื่อที่จดไว้ในกระดาศขนาด เอ ๔ ดังกล่าว รวมทั้งมีพยานบุคคลและพยานวัตถุ ระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งสามในฐานะที่มีความคุ้นเคยหรือช่วยหาเสียงเลือกตั้งให้แก่นายมณฑิธร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา อันเป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า มีพฤติการณ์เชื่อมโยงระหว่างผู้เตรียมจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับนายมณฑิธร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา ที่เชื่อได้ว่าเป็นผู้ก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการจ่ายเงินเพื่อจูงใจให้มีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ตนเอง ซึ่งการให้ความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการพิจารณาและวินิจฉัยจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากพยานหลักฐานในสำนวนการสืบสวนสอบสวน และการวินิจฉัยลักษณะการกระทำ ความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ ประกอบกับมาตรา ๑๐๓ การสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของนายมณฑิธร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา จึงเป็นการชอบด้วยกฎหมาย และไม่ปรากฏว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กระทำการใดโดยไม่เที่ยงธรรม

๑.๒.๔ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งตามมติในการประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๑ ให้งดการประกาศผลการเลือกตั้งของนายมณฑิธร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของนายมณฑิธร สงฆ์ประชา และนางนันทนา

สงฆ์ประชา เป็นเวลาหนึ่งปี โดยให้มีผลนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง และจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท เขตเลือกตั้งที่ ๑ จำนวน ๒ คน ใหม่ โดยให้นายมณฑิร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา ชดใช้ค่าเสียหายตามจำนวนที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยนาทรายงานค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท เขตเลือกตั้งที่ ๑ ใหม่ รวมทั้งให้ดำเนินคดีอาญาแก่นายมณฑิร สงฆ์ประชา นางนันทนา สงฆ์ประชา นางศิริรัตน์ หรือเจ้า เปี่ยมเพ็ชร นางศรีประไพ หรืออุ้ย โดเฟ็ง และนางฉัตรรัตน์ หรือไอ้ด เหล็กทะเล ปราบกฏตามคำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๑๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๑

๑.๒.๕ ต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติจากการประชุมครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๑ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕ ซึ่งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งสรุปว่า นายมณฑิร สงฆ์ประชา แม้จะดำรงตำแหน่งเป็นรองเลขาธิการพรรคผู้ถูกร้อง แต่การกระทำผิดเป็นการกระทำส่วนตัวในฐานะผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องหรือกรรมการบริหารพรรคอื่นมิได้มีส่วนรู้เห็นถึงการกระทำของนายมณฑิร สงฆ์ประชา หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว แต่มิได้ยับยั้งหรือแก้ไข จึงไม่เข้าข่ายถือเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๑

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในประเด็นข้อกฎหมายและให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๔๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๑ ให้ส่งความเห็นของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนให้คณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาให้ความเห็นในประเด็นข้อกฎหมายว่า กรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ วรรคหนึ่งเพียงเอง จะถือว่าพรรคการเมืองนั้น เป็นผู้กระทำการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ วรรคสอง หรือไม่ พร้อมทั้งให้ ส่งความเห็นของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนให้นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕

๑.๒.๖ คณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีความเห็น ตามมติการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๑ และครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ สรุปว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกา ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่ต้องควบคุมไม่ให้ ผู้ซึ่งพรรคการเมืองส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้ง กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มา ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งอาจทำให้การเลือกตั้งมิได้ เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม” ดังนั้น หากข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็น กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดเสียเองแล้ว จึงเป็นกรณีที่ต้องถือว่า พรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งไม่ได้เป็นไป ตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ วรรคสอง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อไป

๑.๒.๗ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๑ เปิดโอกาสให้ผู้แทนผู้ถูกร้องเข้าชี้แจงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งในวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๑ ซึ่งผู้แทนผู้ถูกร้องได้ชี้แจงสรุปประเด็นสำคัญได้ความว่า เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้แต่งตั้ง คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าว และคณะกรรมการสืบสวนสอบสวน ได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว ถือเป็นขั้นตอนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕ และควรที่นายทะเบียนพรรคการเมืองจะได้นำ ความเห็นของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนมาพิจารณา เพราะหากจะถือตามถ้อยคำในบทบัญญัติที่ว่า

“ให้ถือว่า” มีผลโดยอัตโนมัติ ก็ไม่มีความจำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง นอกจากนั้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ ได้แบ่งเป็นพรรคหนึ่งและพรรคสอง มีเจตนาที่จะให้แยกจากกัน โดยพรรคหนึ่งหมายถึงผู้สมัครและพรรคสองเป็นเรื่องของกรรมการบริหารพรรค ซึ่งหมายถึงจะต้องมีหัวหน้าพรรค หรือกรรมการบริหารพรรคผู้อื่นมารู้เห็นในการกระทำผิดด้วย และหากข้อเท็จจริงไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าหัวหน้าพรรค หรือกรรมการบริหารพรรคผู้อื่นรู้เห็นเป็นใจในการกระทำผิดนั้น ก็ไม่เข้าข่ายที่จะต้องดำเนินการยุบพรรค นอกจากนั้นยังได้ชี้แจงกรณีการกระทำผิดของนายมณฑิเร สงษ์ประชา ว่ายังไม่ได้ข้อยุติ เพราะขณะนี้ นายมณฑิเร สงษ์ประชา ได้ร้องทุกข์กล่าวโทษกับผู้กล่าวหาและพยานในคดีดังกล่าวว่าให้การเท็จ ซึ่งคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรม รวมทั้งในข้อเท็จจริง ผู้ถูกร้องได้กระทำทุกวิถีทางในการที่จะป้องกันมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ทั้งการจัดทำเอกสารแนะนำการประชุมชี้แจง และการปราศรัยในพื้นที่ จึงถือได้ว่าผู้ถูกร้องมิได้รู้เห็นกับการกระทำผิดของ นายมณฑิเร สงษ์ประชา แต่อย่างใด

๑.๒.๘ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕ กรณีผู้ถูกร้อง สรุปได้ว่า นายมณฑิเร สงษ์ประชา ในขณะที่กระทำผิดยังคงดำรงตำแหน่ง รองเลขาธิการพรรคผู้ถูกร้อง จนถึงวันที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตามคำวินิจฉัยสั่งการของคณะกรรมการเลือกตั้งที่ ๗๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๑ ทำให้พ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง และพ้นจากตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง และเมื่อฟังได้ว่าในขณะที่กระทำผิด นายมณฑิเร สงษ์ประชา ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ถึงแม้ผลการสอบสวนของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนหรือหลักฐานอื่น รวมทั้งการชี้แจงของหัวหน้าพรรค และผู้แทนพรรคต่อคณะกรรมการเลือกตั้ง อาจจะทำให้ฟังได้ว่าหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคผู้อื่น ไม่มีส่วนรู้เห็นถึงการกระทำนั้นก็ตาม แต่พิเคราะห์บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ พรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ พรรคสอง ซึ่งได้บัญญัติตรงกันว่า “ถ้าการกระทำของบุคคลตามพรรคหนึ่งปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนรู้เห็น

หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ” ย่อมต้องถือว่า นายมณฑิธร สงฆ์ประชา เป็นกรรมการบริหารพรรคผู้มีส่วนรู้เห็นกับการกระทำผิดตามนัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ วรรคสอง ดังกล่าว และตามความเห็นของคณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็ให้ความเห็นไปในทางนี้ จึงเห็นว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕ เท่านั้น ไม่อาจใช้ดุลพินิจในการเลือกที่จะแจ้งหรือไม่แจ้งต่อผู้ร้อง

๑.๒.๕ คณะกรรมการการเลือกตั้งโดยที่ประชุมเสียงข้างมาก ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๑ เห็นชอบตามความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ให้แจ้งผู้ร้องพร้อมด้วยหลักฐานเพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงส่งพยานหลักฐานพร้อมสำนวนการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวข้างต้นให้ผู้ร้องพิจารณาดำเนินการยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓

๑.๒.๑๐ ผู้ร้องพิจารณาข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานที่นายทะเบียนพรรคการเมืองส่งมาแล้ว เห็นว่าพยานหลักฐานยังไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องได้ จึงมีหนังสือแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อตั้งคณะทำงานขึ้น โดยมีผู้แทนจากนายทะเบียนพรรคการเมืองและผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม

๑.๒.๑๑ ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตั้งคณะทำงานขึ้น โดยมีผู้แทนจากนายทะเบียนพรรคการเมืองและผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานและคณะทำงานดังกล่าวได้ประชุมรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมด้วยว่า เมื่อวันที่

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันเลือกตั้งล่วงหน้าดังกล่าว นางศรีประไพ หรืออุ้ย โตะเพ็ง ได้ให้เงินแก่นางสาวณัฐกานต์ เกิดเอี่ยม จำนวน ๔๐๐ บาท และได้พุดจูงใจนางสาวณัฐกานต์ เกิดเอี่ยมให้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่นายมณเฑียร สงฆ์ประชา หรือนางนันทนา สงฆ์ประชา

คณะทำงานได้ข้อยุติเป็นเอกฉันท์ให้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เพื่อแจ้งผู้ร้องให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง

๑.๓ ผู้ร้องพิจารณาข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานที่ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองส่งมาแล้ว จึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้

๑.๓.๑ มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๔ (๑) (๒) และมาตรา ๕๕

๑.๓.๒ มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรค และกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีกำหนดเวลาห้าปี นับแต่วันที่มิได้สั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง โดยจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรค และกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามบัญชีรายชื่อเอกสารท้ายคำร้องทั้งหมด หรือจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรค หรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่เป็นผู้มีส่วนรู้เห็นหรือปล่อยปละละเลย หรือทราบการกระทำของผู้สมัคร มีผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม แล้วมิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ โดยขอให้เป็นดุลพินิจของศาลรัฐธรรมนูญ

๒. ประเด็นเบื้องต้นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้ หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๔ (๑) (๒) และมาตรา ๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๕ และข้อ ๒๗ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้ และส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องเพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

๓. ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติม พร้อมส่งเอกสารหลักฐานประกอบ สรุปความได้ว่า

๓.๑ การที่ผู้ร้องอ้างว่า นายมณฑิร สงฆ์ประชา มีตำแหน่งเป็นรองเลขาธิการพรรคผู้ถูกร้อง และเป็นกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง แต่ในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชัยนาท เขตเลือกตั้งที่ ๑ นายมณฑิร สงฆ์ประชา กระทำไปในฐานะเป็นเพียงสมาชิกพรรคผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง มิใช่ในฐานะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ด้วยเหตุที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ ซึ่งบัญญัติให้ “พรรคการเมือง” หมายความว่า คณะบุคคลที่รวมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองฯ ดังนั้น การกระทำของกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพียงคนเดียว ย่อมไม่อาจถือเป็นการกระทำของพรรคการเมืองได้ เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๑๗ ที่กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก และกรณีไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดกระทำการ ก่อ หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำการ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าวตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ตามมาตรา ๖๘ และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง” เนื่องด้วยคำว่า “การกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง” ที่บัญญัติไว้ในวรรคสองย่อมจะหมายถึงบุคคลผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง แต่คำว่า “หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคผู้ใด” ที่บัญญัติไว้ในวรรคสองเช่นกัน ย่อมเป็นคนละคนกับบุคคลตามวรรคหนึ่ง การที่ผู้ร้องบรรยายคำร้องเกี่ยวกับนายมณฑิร สงฆ์ประชา จึงเป็นเรื่องที่บรรยายถึงการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ ซึ่งไม่อาจถือได้ว่านายมณฑิร สงฆ์ประชา เป็นกรรมการบริหารพรรคผู้มีส่วนรู้เห็นหรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ผู้ร้องจะต้องบรรยายให้ครบองค์ประกอบ

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง ด้วยว่าหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใด ซึ่งไม่ใช่ นายมณฑิธร สงฆ์ประชา เป็นผู้มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมด้วย การกระทำของ นายมณฑิธร สงฆ์ประชา จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการกระทำของผู้ถูกร้อง หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง หรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง

๓.๒ การที่ผู้ร้องกล่าวหานายมณฑิธร สงฆ์ประชา ว่ากระทำการอันเป็นการฝ่าฝืน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๔ (๑) (๒) และ มาตรา ๕๕ นั้น ผู้ถูกร้องปฏิเสธว่า นายมณฑิธร สงฆ์ประชา มิได้กระทำความผิดตามที่ถูกร้องกล่าวหา และ ตามมาตรา ๕๔ (๑) (๒) และมาตรา ๕๕ นั้น ต้องเป็นการกระทำโดยพรรคการเมือง แต่ไม่ปรากฏว่า เรื่องที่ถูกร้องกล่าวหานี้ ผู้ถูกร้องมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๕๔ (๑) และ (๒) อันเป็นเหตุ ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้ร้องยื่นคำร้องเพื่อให้ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๕๕ ดังนั้น การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องเพื่อให้ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง จึงไม่ชอบด้วยหลักกฎหมายดังกล่าว

๓.๓ การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติโดยพิจารณาจากรายงานการสืบสวนสอบสวน ของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนชุดพันตำรวจโท พิทยา เกิดศิริ เป็นประธาน เท่านั้น โดยมิได้นำ รายงานการสอบสวนของคณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนจังหวัดชัยนาท ซึ่งมีพันตำรวจโท สุชิน ศกุนตนาฎ เป็นประธาน และได้สรุปความเห็นควรยกคำร้องของผู้คัดค้านทุกกรณี เข้าสู่การประชุม ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ย่อมถือเป็นการไม่ชอบด้วยระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการ สืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงทำให้มติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย และโดยเที่ยงธรรม ดังนั้น การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง และกรรมการบริหารพรรค ผู้ถูกร้อง จึงเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓

๓.๔ คดีนี้ไม่มีประจักษ์พยานหรือพยานหลักฐานใดอันควรเชื่อได้ว่า นายมณฑิธร สงฆ์ประชา มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับนางศรีประไพ หรืออุ้ย โดเพ็ง นางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพชร และนางธิดารัตน์ หรือไอ๊ด เหล็กทะเล มิเพียงการจัดเตรียมพยานแวดล้อมที่เป็นคนของคู่แข่งชั้น ทางการเมืองของพรรคการเมืองอื่นมาให้การปรักปรำและขยายความให้เชื่อมโยงกับบุคคลทั้งสามเท่านั้น

โดยผลของการสอบสวน ทั้งพนักงานสอบสวน คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนจังหวัดชัยนาท และคณะกรรมการสืบสวนสอบสวน ประกอบกับพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง ก็ไม่พบว่ามี การจ่ายเงิน หรือรับเงิน และการเตรียมการจะจ่ายเงินหรือจะรับเงิน หรือพบเอกสารหลักฐานการแนะนำตัว ใบปลิว โปสเตอร์ของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หมายเลข ๑๑ และ ๑๒ ผู้ถูกร้อง ของเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดชัยนาท คนหนึ่งคนใดเลย อีกทั้งเมื่อค้นตัวนางศรีประไพ หรืออยู่ โตเพ็ง ในสถานที่เกิดเหตุ หรือเมื่อไปตรวจค้นที่บ้านก็ไม่พบว่ามีหลักฐานหรือเอกสารใดที่เกี่ยวข้องกับการหาเสียงของ นายมณเฑียร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา ส่วนนางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพ็ชร ซึ่งถูกกล่าวหา ภายหลังว่าได้ร่วมกระทำความผิดกับนางศรีประไพ หรืออยู่ โตเพ็ง ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ขอตรวจค้นก็ไม่พบสิ่งผิดกฎหมายใด ๆ จึงไม่ได้ถูกควบคุมตัวหรือดำเนินกรอย่างใด ต่อมาได้ให้การเพิ่มเติมอีกครั้งในวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๑ ว่าเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ นางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพ็ชร พร้อมด้วยนายเจษฎา เปี่ยมเพ็ชร บุตรชาย เดินทางโดยรถยนต์กระบะ หมายเลขทะเบียน บจ-๕๒๒๕ ชัยนาท ไปที่หน่วยเลือกตั้งกลางที่โรงเรียนชัยนาทพิทยาคม ๑ โดยนายเจษฎา เปี่ยมเพ็ชร ได้ไปส่งนางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพ็ชร ที่ตลาดนัดหน้าโรงเรียนชัยนาทพิทยาคม ๑ แล้วได้ขับรถยนต์ไปปลุกต้นไม้ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมชัยนาท โดยนัดหมายมาพบกันที่ หน้าหน่วยเลือกตั้ง ต่อมาเวลาประมาณ ๑๔.๐๐ นาฬิกา นายเจษฎา เปี่ยมเพ็ชร ได้มาพบนางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพ็ชร ที่หน้าหน่วยเลือกตั้งกลาง โดยนายเจษฎา เปี่ยมเพ็ชร ได้ไปใช้สิทธิที่หน่วยเลือกตั้งกลางหอประชุม โรงเรียนชัยนาทพิทยาคม ๑ ส่วนนางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพ็ชร ได้นั่งรออยู่ที่โต๊ะหินอ่อนข้างสนามฟุตบอลโรงเรียน เมื่อนายเจษฎา เปี่ยมเพ็ชร ลงคะแนนเสียงเสร็จแล้วได้กลับมาพบนางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพ็ชร ที่โต๊ะดังกล่าว โดยระหว่างที่นางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพ็ชร นั่งรออยู่ที่โต๊ะหินอ่อน มีประชาชนคนอื่น ๆ นั่งอยู่ด้วย แต่ไม่ทราบว่าผู้ใดบ้าง พร้อมทั้งปฏิเสธว่าไม่รู้จักกับนางศรีประไพ หรืออยู่ โตเพ็ง ส่วนนางศิริรัตน์ หรือไอ๊ด เหล็กทะเล ก็ให้การปฏิเสธพร้อมทั้งยืนยันว่าในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ตนไม่ได้เข้าไปที่โรงเรียนชัยนาทพิทยาคม ๑ ตามที่ถูกกล่าวหา และไม่ได้อยู่ในที่เกิดเหตุแต่อย่างใด แต่ยอมรับว่ารู้จักนางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพ็ชร มานานประมาณสิบกว่าปีแล้ว

๓.๕ ตามที่นางศรีประไพ หรืออยู่ โตเพ็ง นางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพ็ชร และนางศิริรัตน์ หรือไอ๊ด เหล็กทะเล ได้ถูกกล่าวหาว่า กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๕๑ (๑)

และมาตรา ๑๓๗ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ระหว่างเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา ข้อกล่าวหาดังกล่าว ปรากฏว่าคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนจังหวัดชัยนาทซึ่งแต่งตั้งโดย คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ทำการสืบสวนสอบสวนแล้วเห็นว่า ข้อกล่าวหาไม่มีมูล จึงให้ยุติเรื่อง ตามรายงานการสืบสวนสอบสวน ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๑ (คำคัดค้านที่ ๕/๒๕๕๐) และ ในส่วนคดีอาญานั้น พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองชัยนาท ได้ดำเนินการสอบสวนพยานบุคคล จำนวน ๑๕ ปาก ได้แก่ นายจุมพฏ เจตน์จันทร์ นางวัลลา ทิมรักษ์ นายกล้า จันทร์พรหม นายณฤทธิ์ สังข์ประเสริฐ นางสัมพันธ์ เพ็ญเกียรติ นายไพฑูย์ น้อยห่วย นางลัดดา บุญเชียร นายสามเหลี่ยม แสงภู นายอุดม เทพภักดิ์ นายประกอบกิจ อินทร์อักษร นางสุทามาศ กุณิพัทธสรรค์ นางสาวอัญชลี พรหมจาด นายชวน ไกรสุภาพ นางลับ รูปเทียน และนางนพรัตน์ ฝึกบัว โดยได้สรุปสำนวนสอบสวนว่า “จากข้อเท็จจริงและหลักฐานทางคดี พยานหลักฐานที่รวบรวมได้นั้น ยังฟังไม่เพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิดฐาน “กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อจูงใจให้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดโดยวิธีการให้เงิน” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ จึงเห็นสมควร “สั่งไม่ฟ้อง” ผู้ต้องหาตามตัวบทและ กฎหมายที่กล่าวมาข้างต้น” ประกอบกับพนักงานอัยการในคดีอาญาที่ ร.อ. ๕๖๐/๒๕๕๐ และ คดีอาญาที่ ร.อ. ๒๑๖/๒๕๕๑ ก็มีคำสั่งไม่ฟ้อง เป็นผลให้คดีอาญาเสร็จเด็ดขาด เนื่องจากนายมณฑิธร สงฆ์ประชา นางนันทนา สงฆ์ประชา นางศรีประไพ หรืออุ้ย โดเพ็ง นางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพ็ชร และนางธิดารัตน์ หรือไอ้ด เหล็กทะเล มิได้กระทำความผิดตามที่อุทกกล่าวหาแต่ประการใด

๓.๖ คดีนี้มีการตั้งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนจังหวัดชัยนาทและคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนให้ทำการสอบสวนเรื่องเดียวกัน อันเป็นการสืบสวนสอบสวนซ้ำซ้อนกัน นอกจากนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยนาท และคณะกรรมการการเลือกตั้ง ยังได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่แจ้งความร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีอาญาต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองชัยนาท สองคดี จึงมีผลการสืบสวนสอบสวนของคณะทำงานที่ทำหน้าที่สืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นสองสำนวน ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงต้องนำมาพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง ให้เป็นที่แน่ชัดก่อนที่จะมีการพิจารณาลงมติว่านายมณฑิธร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา ผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีความผิดอันเป็นเหตุต้องเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง

หากคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งก็ยังมีอำนาจพิจารณาเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งได้อีก หากมีพยานหลักฐานแน่ชัดว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งได้กระทำความผิดตามที่ถูกล่ามำหาจริง โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องไปยังศาลฎีกาเพื่อพิจารณาเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ แต่การใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องที่กล่าวหานี้ มีลักษณะเป็นการเร่งรีบผิดปกติ และมีลักษณะที่ไม่เที่ยงธรรม ทั้งการสอบสวนในประเด็นที่ถูกล่ามำหากก็ไม่มี ความชัดเจน

๓.๗ คดีนี้ไม่มีเหตุจูงใจที่ผู้ถูกร้องจะกระทำการใด ๆ อันมีผลให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งไม่ได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เนื่องด้วยผู้ถูกร้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียง ๑๑๒ เขต รวม ๒๗๕ คน จากจำนวนเขตเลือกตั้งทั้งหมด ๑๕๗ เขต รวม ๔๐๐ คน และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นการแข่งขันระหว่างพรรคพลังประชาชน กับพรรคประชาธิปัตย์ เพื่อชิงการเป็นพรรคเสียงข้างมากในการเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล นอกจากนี้ผู้ถูกร้องยังได้ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่จะสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนตระหนักและลงลายมือชื่อให้สัญญาต่อพรรคว่า จะปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมายในการเลือกตั้ง รวมทั้งได้ออกประกาศและคำสั่งหลายฉบับ และหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องเอง ยังได้กล่าวปราศรัยในวันประชุมพิเศษผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ กำชับมิให้มีการกระทำฝ่าฝืนกฎหมายเลือกตั้ง และตามไปปราศรัยกำชับในเขตเลือกตั้งต่าง ๆ รวมทั้งยังห้ามมิให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งขายเสียงด้วย โดยถือเป็นนโยบายสำคัญของพรรค ย่อมเล็งเห็นได้ว่า เป็นไปไม่ได้ที่ผู้ถูกร้อง หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง และกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง จะกระทำการตามที่ถูกล่ามำหา

๓.๘ ตามคำร้องของผู้ร้องระบุว่า “นางศรีประไพ หรืออ้อย โตเพ็ง ได้ให้เงินแก่นางสาวณัฐกานต์ เกิดเอี่ยม จำนวน ๔๐๐ บาท และได้พุดจูงใจให้นางสาวณัฐกานต์ เกิดเอี่ยม ให้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ นายมณฑิธร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา” นั้น ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงว่า นายมณฑิธร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา ไม่เคยรู้จักและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับนางศรีประไพ หรืออ้อย โตเพ็ง และไม่เคยให้นางศรีประไพ หรืออ้อย โตเพ็ง ให้เงินแก่นางสาวณัฐกานต์ เกิดเอี่ยม จำนวน ๔๐๐ บาท หรือพุดจูงใจให้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ นายมณฑิธร สงฆ์ประชา กับนางนันทนา สงฆ์ประชา อีกทั้งนางศรีประไพ หรืออ้อย โตเพ็ง เองก็ไม่เคยให้เงินแก่นางสาวณัฐกานต์ เกิดเอี่ยม

จำนวน ๔๐๐ บาท หรือพุดจูงใจให้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่นายมณฑิธร สงฆ์ประชา กับนางนันทนา สงฆ์ประชา ตามที่ถูกกล่าวหาแต่อย่างใด ทั้งนี้ ในขณะเวลาที่ถูกกล่าวหา นั้น นางศรีประไพ หรืออยู่ โดเพ็ง อยู่ที่บ้านของคนและมีพยานบุคคลยืนยัน ส่วนการที่นางสาวณัฐกานต์ เกิดเอี่ยม ได้ให้การว่า นางศรีประไพ หรืออยู่ โดเพ็ง ได้นำเงินมาให้ จำนวน ๔๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ เพื่อให้นางสาวณัฐกานต์ เกิดเอี่ยม ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หมายเลข ๑๑ และ ๑๒ และได้นำเงินจำนวนดังกล่าวไปมอบให้กับคณะกรรมการสืบสวนสอบสวน ในวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ นั้น คำให้การของนางสาวณัฐกานต์ เกิดเอี่ยม ขาดน้ำหนักมาก ซึ่งหากได้รับเงิน ตามที่ได้ให้การจริง ไม่น่าจะทิ้งช่วงนานถึงสิบห้าวัน ซึ่งล่วงเลยวันเลือกตั้งไปแล้วหลายวัน และทราบผลคะแนนการเลือกตั้งแล้ว จึงได้นำมอมให้กับคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนไว้เป็นหลักฐาน อีกทั้งยังมีพยานยืนยันว่า ไม่มีใครมาแจกเงินเพื่อจูงใจให้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่อย่างใด ประกอบกับนางสาวณัฐกานต์ เกิดเอี่ยม ก็ไม่รู้จักกับนางศรีประไพ หรืออยู่ โดเพ็ง มาก่อน และอยู่คนละหมู่บ้าน มีระยะทางห่างกันถึง ๑๐ กว่ากิโลเมตร จึงไม่มีเหตุผลใดๆ ที่จะมีการนำเงินมาให้กัน

๓.๕ ตามบัญชีรายชื่อคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ที่ผู้ร้องได้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง นั้น เป็นบัญชีรายชื่อในคราวประชุมใหญ่ สามัญประจำปี ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๘ อันเป็นวันที่ได้เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องชุดใหม่ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ รวมจำนวน ๕๕ คน นั้น ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ต่อมาผู้ถูกร้องได้มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนของกรรมการบริหารพรรคอีกหลายครั้ง โดยครั้งสุดท้าย ก่อนวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นผลให้คณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง คงเหลือจำนวน ๔๓ คน ปรากฏตามข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้อง ฉบับมีผลใช้บังคับ ณ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ และฉบับที่มีผลใช้บังคับในปัจจุบัน และประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ การที่ผู้ร้องได้นำบัญชีรายชื่อคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ซึ่งไม่เป็นปัจจุบันมายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ จึงไม่เป็นธรรมต่ออดีตกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง จำนวน ๑๒ คน ซึ่งไม่ได้มีฐานะเป็นกรรมการบริหารพรรคในขณะที่เกิดเหตุถูกกล่าวหา

LIRT

๓.๑๐ เมื่อพิจารณาจากสำนวนการคัดค้านเลขที่ ๗/๒๕๕๐ ที่มีนายประวิทย์ ม่วงโพธิ์ ว่ามีพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องรู้เห็นการกระทำความผิด คือ นายประกอบ เข้มเจิม นายสนาน บินชัย และนางประมวล เข้มเจิม แต่เมื่ออนุกรรมการเรียกพยานดังกล่าวมาสอบสวนพบว่า พยานทั้งสามคนปฏิเสธ และยืนยันว่าไม่เคยรับเงินจากผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท แต่อย่างไร แสดงให้เห็นได้ว่า นายประวิทย์ ม่วงโพธิ์ มีเจตนาสร้างพยานหลักฐานเท็จและกลั่นแกล้งนายมณฑิธร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา ให้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง โดยมีคู่แข่งทางการเมืองเป็นผู้บงการและวางแผน อยู่เบื้องหลัง ดังเห็นได้จากความจริงที่ปรากฏขึ้นในสำนวนการร้องคัดค้านเลขที่ ๕/๒๕๕๐ ซึ่งมี นายพรหมมินทร์ สิตบุตร ผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคการเมืองอื่นเป็นผู้ร้องคัดค้าน แล้วอ้าง นายประวิทย์ ม่วงโพธิ์ เป็นพยานด้วย โดยให้การว่าเป็นหัวหน้าของนายมณฑิธร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา เดินหาเสียงด้วยกัน เพื่อให้กรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า นายประวิทย์ ม่วงโพธิ์ เป็นพยานที่สามารถเชื่อมโยงให้นายมณฑิธร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา ไปเชื่อมโยงกับนางศรีประไพ หรืออุ้ย โตเฟิง และนางศิริรัตน์ หรือแจ้ว เปี่ยมเพชร ได้ ซึ่งความจริงแล้ว หากนายประวิทย์ ม่วงโพธิ์ เป็นหัวหน้าของนายมณฑิธร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา จริง ก็ยังไม่มีเหตุผลที่ต้องไปร้องคัดค้านนายมณฑิธร สงฆ์ประชา และนางนันทนา สงฆ์ประชา เพราะการร้องคัดค้านนั้นจะต้องกระทำโดยฝ่ายตรงข้ามทางการเมืองเพื่อให้ชนะการเลือกตั้ง ดังเช่น นายพรหมมินทร์ สิตบุตร ผู้คัดค้าน

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติม รวมทั้งได้ตรวจพยานหลักฐานของคู่กรณีแล้วเห็นว่า คดีมีข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ กรณีไม่จำเป็นต้องเรียกเอกสารหลักฐานอื่นตามที่คู่กรณีร้องขออีก ศาลจึงงดการไต่สวน ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓๗ และเปิดโอกาสให้หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องหรือผู้แทนแถลงการณ์ปิดคดีด้วยวาจา

ประเด็นแห่งคดีที่จะพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ นายมณฑิธร สงฆ์ประชา รองเลขาธิการพรรคชาติไทยและกรรมการบริหารพรรคชาติไทย กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ มีเหตุสมควรให้ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง หรือไม่

ประเด็นที่ ๓ หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือไม่

คำวินิจฉัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์ที่จะให้การเลือกตั้งของประเทศเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีบทบัญญัติป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งด้วยการใช้เงินหรือทรัพย์สินอื่นใดซื้อสิทธิซื้อเสียงของประชาชนเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้ง อันเป็นวิธีการที่นักการเมืองส่วนหนึ่งใช้กันมานานจนเป็นความเคยชินแล้วกลายเป็นจุดเปราะบางทางการเมืองที่นักการเมืองผู้กระทำไม่รู้สำนึกว่าเป็นการกระทำความผิดที่ร้ายแรง ทำให้การเมืองและประชาธิปไตยของประเทศไทยไม่พัฒนาไปสู่ประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากนักการเมืองเหล่านี้ เมื่อเข้าสู่อำนาจแล้ว ย่อมใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยการทุจริตหรือราษฎรบังหลวงโดยไม่มีความละอาย เพื่อเตรียมไว้สำหรับใช้ในการเลือกตั้งครั้งต่อไปเพื่อให้ได้อำนาจสำหรับแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบต่อไป เป็นวัฏจักรที่เลวร้ายอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงได้กำหนดมาตรการป้องกันและกำหนดวิธีการลงโทษไว้อย่างชัดเจนและเข้มงวดเพื่อป้องกันนักการเมืองที่ไม่สุจริตเหล่านี้ ไม่ให้มีโอกาสเข้ามาก่อให้เกิดความเสื่อมเสียทางการเมือง และเพื่อส่งเสริมนักการเมืองที่ตั้งมั่นอยู่ในสุจริตธรรม ให้ได้มีโอกาสทำภารกิจอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนมากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ ๑ นายมณฑิธร สงฆ์ประชา รองเลขาธิการพรรคชาติไทยและกรรมการบริหารพรรคชาติไทย กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นปัญหาการกระทำความผิดของนายมณฑิธร สงฆ์ประชา รองเลขาธิการพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง นั้น ผ่านกระบวนการสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งมาแล้ว อันเป็นการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ อันเป็นกระบวนการ

LIRT

ขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นที่สุด ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่มีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งในกรณีดังกล่าวได้ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วว่า นายมณเฑียร สงฆ์ประชา รองเลขาธิการพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ก่อให้ผู้อื่นกระทำ สับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว อันเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓

ประเด็นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยไว้แล้วนั้น เป็นประเด็นข้อเท็จจริงเดียวกันกับคดีนี้ และเป็นประเด็นที่อยู่ในอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะเป็นผู้วินิจฉัยตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดประเด็นการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาไว้โดยเฉพา ประเด็นข้อเท็จจริงเรื่องการกระทำของ นายมณเฑียร สงฆ์ประชา เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ หรือไม่ จึงถือเป็นที่ยึดตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว ทั้งไม่ปรากฏว่ามีการดำเนินการใดที่มีได้เป็นไปตามขั้นตอนวิธีการตามที่กฎหมายบัญญัติ ศาลรัฐธรรมนูญย่อมไม่มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบหรือเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาและดุลพินิจในคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวได้

ประเด็นที่ ๒ มีเหตุสมควรให้ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง บัญญัติไว้เป็นการเด็ดขาดว่า ถ้ามีการกระทำผิดของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ก็ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปี นับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญดังกล่าว เป็นข้อสันนิษฐานเด็ดขาดของกฎหมายที่บัญญัติไว้เด็ดขาดแล้วว่า หากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำผิดของผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม กฎหมายให้ถือว่า พรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แม้ตามคำชี้แจงของผู้ถูกร้องและคำแถลงการณ์ของหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องจะยืนยันว่า พรรคการเมือง หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง จะไม่ได้เป็นผู้กระทำที่ตามกฎหมายยังให้ถือว่าเป็นผู้กระทำ จึงเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่อาจโต้แย้งได้ แม้ศาลรัฐธรรมนูญเองก็ไม่อาจวินิจฉัยเป็นอื่นได้ ทั้งนี้ เนื่องจากความผิดในการทุจริตซื้อสิทธิซื้อเสียงในการเลือกตั้ง เป็นความผิดที่มีลักษณะพิเศษที่ผู้กระทำจะใช้วิธีการอันแยบยลยากที่จะจับได้ กฎหมายจึงบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารพรรค จะต้องคัดเลือคนบุคคลที่จะเข้าร่วมทำงานกับพรรค และคอยควบคุม ดูแล สอดส่องไม่ให้คนของพรรคกระทำความผิดโดยมีบทบัญญัติให้พรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคจะต้องรับผิดชอบในการกระทำของกรรมการบริหารพรรคคนๆ หนึ่งไปกระทำความผิดด้วย ในทำนองเดียวกันกับหลักความรับผิดชอบของนิติบุคคลทั่วไปที่ว่า ถ้าผู้แทนของนิติบุคคลหรือผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลไปกระทำการใดที่อยู่ในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้น แล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นนิติบุคคลจักต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของผู้แทนหรือผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลนั้นด้วย จะปฏิเสธความรับผิดชอบมิได้ คดีนี้จึงถือได้ว่ามีเหตุตามกฎหมายที่ศาลจะต้องวินิจฉัยว่าสมควรยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้องหรือไม่

โดยที่ผู้ถูกร้องเป็นพรรคการเมืองอันเป็นองค์กรที่มีความสำคัญยิ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ต้องเป็นแบบอย่างที่ถูกต้อง ซอบธรรม และสุจริต การได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง ควรได้มาด้วยความบริสุทธิ์ ด้วยความนิยมนในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองผู้ถูกร้องเป็นหลัก มิใช่ได้มาเพราะผลประโยชน์หรืออามิสสินจ้างที่เป็นเหตุจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้ กรรมการบริหารพรรคทุกคนก็ควรต้องช่วยกันทำหน้าที่ควบคุมดูแลผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคส่ง ตลอดจนกรรมการบริหารพรรคด้วยตนเอง มิให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดฝ่าฝืนกฎหมาย แต่นายมณเฑียร สงฆ์ประชา รองเลขาธิการพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องกลับใช้วิธีการอันผิดกฎหมายเพื่อให้ตนเองได้รับเลือกตั้ง ทำให้ผู้ถูกร้องได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้น ซึ่งต้องถือว่า ผู้ถูกร้องได้รับประโยชน์แล้ว กรณีจึงเป็นเรื่องร้ายแรง

ประเด็นที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้กระทำความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง จะต้องเป็นบุคคลคนละคนกับบุคคลผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และยืนยันว่าหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคคนอื่น ไม่มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม นั้น เห็นว่า หากผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นกรรมการบริหารพรรคเสียเอง ย่อมเป็นที่ประจักษ์ชัดอยู่ในตัวแล้วว่า กรรมการบริหารพรรคคนนั้นมีทั้งเจตนาและการกระทำผิดยิ่งกว่าเพียงรู้เห็นเป็นใจกับผู้อื่นเสียอีก จึงย่อมไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้หัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคคนอื่นเป็นผู้มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอีกต่อไป เพราะกรรมการบริหารพรรคที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ก็มีฐานะเป็นกรรมการบริหารพรรคในขณะกระทำความผิดด้วย จึงเป็นกรณีที่ร้ายแรงกว่ากรณีบุคคลอื่นที่มีใจหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคเป็นผู้กระทำ อันเป็นไปตามหลักกฎหมายที่ว่า เมื่อกฎหมายห้ามกระทำความชั่วร้ายใดไว้ สิ่งที่ชั่วร้ายมากกว่านั้นย่อมถูกห้ามไปด้วยซึ่งตรงกับสามัญสำนึกของสุจริตชนทั่วไป และตรงกับตรรกะที่ว่า “ยิ่งต้องเป็นเช่นนั้น” ข้ออ้างของผู้ถูกร้องจึงฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องได้กำหนดมาตรการป้องกันมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกร้อง กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบและประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนที่จะประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยจัดประชุมชี้แจงให้ผู้สมัครของผู้ถูกร้องทราบแล้ว นั้น เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าว แม้หากจะได้กระทำจริง ก็มิได้เป็นข้อยกเว้นความรับผิดตามกฎหมายในกรณีที่กรรมการบริหารพรรคไปทำผิดเสียเอง เพราะในกรณีเช่นนั้น ย่อมเป็นการแสดงให้เห็นได้ว่า มาตรการต่าง ๆ ที่จัดทำไปนั้น มิได้มีผลบังคับใช้แต่อย่างใด แม้ตามคำแถลงการณ์ของหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องจะเป็นเรื่องที่น่าเห็นใจอยู่มากก็ตาม แต่เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า มีการกระทำความผิดโดยผู้ที่เป็นกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องแล้ว ผู้ถูกร้องย่อมต้องรับผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

การที่นายมนตรี สงษ์ประชา รองเลขาธิการพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีบทบาทสำคัญในพรรค จึงเป็นผู้มีหน้าที่ต้องควบคุมและสอดส่องดูแลให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนบริหารอยู่กระทำการเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม แต่กลับเป็นผู้มากระทำความผิดเสียเอง อันเป็นความผิด

ที่ร้ายแรงและเป็นภัยคุกคามต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของประเทศ กรณีจึงมีเหตุอันสมควรที่จะต้องยุบพรรคผู้ถูกร้อง เพื่อให้เป็นบรรทัดฐานพฤติกรรมทางการเมืองที่ดีงาม และเพื่อให้เกิดผลในทางยับยั้งป้องปรามมิให้เกิดการกระทำผิดซ้ำขึ้นอีก

ประเด็นที่ ๓ หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง บัญญัติไว้ว่า ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ซึ่งเป็นการเน้นย้ำตรงกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสี่ ที่บัญญัติไว้เช่นเดียวกัน บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบังคับตามกฎหมายว่า เมื่อศาลมีคำสั่งให้ยุบพรรคแล้วจะต้องเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะที่มีการกระทำความผิดเป็นเวลาห้าปี ซึ่งศาลไม่อาจใช้ดุลพินิจสั่งเป็นอย่างอื่นได้ ส่วนข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องที่อ้างว่า การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจะต้องเป็นกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองแต่ละคนมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลยฯ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๘ นั้น เห็นว่าการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองในคดีนี้เป็นการเพิกถอน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๘ วรรคสี่ มิใช่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และไม่ว่ากรณีจะเป็นเช่นใดก็ตาม บทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ก็มีอาจบดบังบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญได้ ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องในประเด็นนี้ทั้งหมดจึงฟังไม่ขึ้น

ส่วนประเด็นตามคำขอหรือคำโต้แย้งอื่นของผู้ถูกร้อง นั้น เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยประเด็นแห่งคดีตามที่กล่าวครบถ้วนแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยให้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า ให้ยุบพรรคชาติไทย ผู้ถูกร้อง เนื่องจาก นายมณฑิเตอร์ สงฆ์ประชา รองเลขาธิการพรรคชาติไทยและกรรมการบริหารพรรคชาติไทยกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

อันเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ประกอบมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคชาติไทยและกรรมการบริหารพรรคชาติไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะที่กระทำความผิดเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๘ วรรคสี่

นายชัช ชลวร	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายเจริญ ภัคดีชนากุล	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจรูญ อินทจาร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายเฉลิมพล เอกอรุ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายนุรักษ์ มาประณีต	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายบุญส่ง กุลบุปผา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุพจน์ ไข่มุกด์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ